

भोपाल (von भूपाल) m. Fürstenson Mārk. P. 67, 2.

1. भौम (von भूमि) 1) adj. f. *der Erde gehörig, geweiht* VS. 24, 10. TS. 5, 6, 20, 1. *zur Erde in Beziehung stehend, von ihr kommend*: क्षेत्र MBh. 1, 5366. *auf oder in der Erde befindlich, irdisch*: = भूमिभव Med. m. 22. Wasser Suçr. 1, 170, 10. अभौममम्भो विसृजति मेघाः पूतं पवित्रं पवनैः सुगन्धि Hariv. 8802. Licht Tarkas. 8. कवकानि M. 6, 14. 11, 155. रसाः Daç. 1, 14. स्थावरजङ्गमम् Matsjop. 27. मृगाः R. 1, 74, 9. केतवः, शिखिनः, उत्पाताः Varāh. Brh. S. 11, 2. 4. 46, 2. 5. बिल MBh. 1, 5796. स्थानपरिगृह Ragh. 13, 36. पिङ्गयानि 13, 59. रातसाः 1, 3607. नरक die irdische Hölle, die Hölle auf Erden 3603. स्वर्गाः Mārk. P. 33, 16. ब्रह्मन् (n.) so v. a. der Veda MBh. 12, 2012. भोगाः Kathās. 45, 6. Bhāg. P. 4, 28, 2. *aus Erde bestehend, erdig, irden* Kāṭj. Çr. 23, 4, 20. 24, 6, 2. Pañkāv. Br. 21, 14, 14. चरु Varāh. Brh. S. 46, 37. परमाणवः Mārk. P. 23, 33. रजम् Staub der Erde MBh. 4, 1041. 9, 944. Varāh. Brh. S. 32, 9. *vom Lande einkommend* (Abgabe) gaṇa शुण्डिकादि zu P. 4, 3, 76. — 2) m. a) = ध्रुव Dhar. im ÇKDr. Ambra Wilson. — b) eine rothblühende Punarnavā Rāḡan. im ÇKDr. — c) metron. gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. α) ein best. Erdgenius Äçv. Grh. 2, 1, 4. 8, 15. Kauç. 38. Pār. Grh. 2, 14. — β) Atri RV. Anukr. — γ) der Daitja Naraka Trik. 3, 3, 301. H. an. 2, 332. Med. MBh. 3, 477. 12590. 5, 1887. 12, 12956. Hariv. 3117. 6800. Bhāg. P. 1, 10, 29. Wilson hat नरक fälschlich als Hölle gefasst. — δ) der Planet Mars AK. 1, 4, 27. Trik. H. 116. Sch. H. an. H. ç. 13. Med. Hār. 33. Halā. 1, 46. MBh. 13, 7643. Sūras. 2, 10. 43. Varāh. Brh. S. 5, 60. 6, 6. 17, 15. Kathās. 48, 70. VP. 240. Mārk. P. 123, 8. Pañkāt. 50, 20. Verz. d. Oxf. H. 231, a, 35. 339, a, 40. वारा भौमस्य Dienstag 31, a, 35. पूजा Verz. d. B. H. No. 1264. 1271. ०त्रत 1269. ०स्तात्र 1272. ०स्तुति 408. — 3) f. *die aus der Erde entsprossene*, Bein. der Sitā Çaddar. im ÇKDr. — 4) n. a) (sc. रजम्) Staub der Erde: भौमाणि चरणैः लिपेत् er wirbele Staub auf mit den Füßen (d. i. mit seinem Heere) MBh. 12, 4360; vgl. नभसि नभस्वाव्रजः लिपन्भौमम् Varāh. Brh. S. 32, 9. Nilak. erklärt: भौमानि परेषां सस्यानि चरणैश्चादिगमनैः लिपेत् नाशयेत्. — b) am Endo eines adj. comp. = भूमि Boden, Diele; Stockwerk: क्षेमराज° R. Gorr. 2, 96, 7. बङ्ग°, सप्त° 5, 10, 11. MBh. 13, 5276. अनेकशत° 3246. 3507. — c) eine best. Art zu sitzen bei den Jogin Verz. d. Oxf. H. 11, a, N. 1.

2. भौम (von 1. भौम) adj. zu Mars —, zu seinem Tage (dem Dienstage) in Beziehung stehend, an einem solchen Tage geschehend: ग्रहणं ग्रहसंज्ञितम् Vet. in LA. (II) 13, 9.

भौमक (von 1. भौम) m. ein in der Erde lebendes Thier Adbh. Br. in Ind. St. 1, 40, 5.

भौमदेवलिपि भौम-देव + लि° f. Bez. einer Art von Schrift Lalit. ed. Calc. 144, 4.

भौमन m. Bein. des Viçvakarman MBh. 1, 1473. 8185. 5, 2220. 2223. Die richtige Form ist भौवन.

भौमरत्न (1. भौम + रत्न) n. Koralle Rāḡan. im ÇKDr.

भौमवार (1. भौम + वार) m. der Tag des Mars, Dienstag Verz. d. Oxf. H. 94, b, 30. Saṃsk. K. 1, b, 6. Schol. zu Kāṭj. Çr. 335, 6.

भौमिक (von भूमि) adj. auf der Erde befindlich M. 5, 142.

भौम्य (wie eben) adj. dass.: न तेषु वर्षते देवो भौम्यान्ध्रभांसि VP. bei V. Theil.

Muir, ST. 1, 186, N. 4. Vielleicht fehlerhaft für भौमानि.

भौर m. patron. von भूर gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112.

भौरिक (von भूर Gold) m. Schatzmeister AK. 2, 8, 4, 7. H. 723.

भौरिकायणि m. patron. von भौरिक gaṇa तिकादि zu P. 4, 1, 154.

भौरिक m. patron. P. 4, 2, 54. gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. gaṇa क्रौड्यादि zu 80. gaṇa तिकादि zu 154. भौरिकिविध adj. von Bhauriki's bewohnt P. 4, 2, 54. f. भौरिकी gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. भौरिक्या gaṇa क्रौड्यादि zu 80. — Vgl. भौलिक.

भौरिक्या f. s. u. भौरिक.

भौलिकायनि m. patron. von भौलिक gaṇa तिकादि zu P. 4, 1, 154.

भौलिक m. patron. gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. gaṇa क्रौड्यादि zu 80. gaṇa तिकादि zu 154. gaṇa भौरिकायि zu 2, 54. भौलिकिविध adj. von Bhauriki's bewohnt ebend. f. भौलिकी gaṇa गौरादि zu 4, 1, 41. भौलिक्या gaṇa क्रौड्यादि zu 80.

भौलिक्या f. s. u. भौलिक.

भौलिङ्ग m. ein Fürst von Bhūliṅga gaṇa पैलादि zu P. 2, 4, 59. gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. Schol. zu P. 4, 1, 173. f. भौलिङ्गी gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. Vgl. LIA. II, 690.

भौवन (von भुवन) 1) adj. zur Welt gehörig: भौवनाः, मानवाः AV. 3, 21, 5. — 2) patron.: ध्रुवाय भौवनाय स्वाहा VS. 9, 20. 18, 28. 22, 32. so heisst Viçvakarman (vgl. भौमन) Nir. 10, 26. Ait. Br. 8, 21. Çat. Br. 13, 7, 1, 15. ein Sohn Manthu's Bhāg. P. 5, 13, 13.

भौवनायन m. patron. von भुवन oder भौवन VS. S. LVI, 16.

भौवादिक (von 1. भू + आदि) adj. zu der mit भू anfangenden Klasse von Verbalwurzeln —, d. i. zur ersten Klasse gehörig P. 3, 1, 75. Sch.

भौवायन m. patron. von भुव VS. 13, 54. so heisst Kapivana Pañkāv. Br. 20, 13, 4.

भ्यस्, भ्यसते sich fürchten, beben Naigh. 3, 29. Nir. 3, 21, 10, 10. Dhātup. 16, 27. यस्य शुष्माद्वादसी ध्रुवसेताम् RV. 2, 12, 1. भ्यसात् रेजते RV. 1, 4, 2, 4. 2. विभ्यस्पतः (विभ्यसतः West.) Nir. 1, 10. — Vgl. 1. भो.

— उद् s. उद्यम.

भ्यस s. स्व°.

1. धंश्, धंश्, धंश्ते Dhātup. 18, 17. धंश्यति und भंश्यति (बर्ष u. s. w.: nicht zu belegen) 26, 115. auch med. धंश्यते; partic. pass. धंष्ट; भृष्ट s. u. धनिभृष्ट. 1) entfallen, herausfallen, fallen: यस्याग्निहोत्रं खल्लते वापि वा धंश्ते Ait. Br. 7, 5. संधाने धंश्यमाने wenn das adstringens abgeht Suçr. 1, 47, 10. ते (शराः) चाधंश्यन्त वर्मणि so v. a. schlugen an den Panzer an MBh. 7, 3845. ते चाधंश्यन्त वर्मणः prallten vom Panzer ab 3846. वृत्तचक्रं मुक्ताञ्जलमिव प्रपाति कटिति धंश्यदिशः auseinanderfallend Spr. 3003. नितिरुक्तां नयामिव धंश्यताम् herabstürzend 1770. धंष्ट entfallen, abgefallen, ausgefallen, herabgestürzt AK. 3, 2, 53. H. 1491. धंष्टाभरणकेशात्ता धंष्टाभरणवासतः MBh. 1, 7632. उत्तरीयमधो ऽपश्यद्भृष्टम् 3, 2809. BRAHMA-P. in LA. (II) 33, 7. Rāḡa-Tar. 6, 315. Kathās. 27, 186. दत्तावली Spr. 831. धंष्टे नृपतिकिरीटादौ पतितं रत्नम् 2078. मूषिकशावकः श्येनमुखाद्भृष्टः Hit. 113, 7. महेत्केव धंष्टाम्बरादामिव संपतती MBh. 6, 3789. Kathās. 27, 74. तस्य कराद्भृष्टा गुलिका 42, 9. कृताद्भृष्टमिदं विसाभरणम् Çak. 74. काष्ठाद्भृष्टः (कूर्मः) Spr. 5279. प्रस्रवणाद्भृष्टजलपातमनोरमम् Mārk. P. 61, 23. सुतस्तटाद्भृष्ट इव Rāḡa-Tar. 5, 408.